

Sygnatura akt IX GC 680/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak-Marczak

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) (...) w P.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w P.

o zapłatę

I. utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty z dnia 5 kwietnia 2016 roku wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie IX GNc 342/16,

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.617 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Katarzyna Krzymkowska

UZASADNIENIE

Powód (...) (...) w P. wniósł pozew w postępowaniu nakazowym o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwoty 555.597,70 zł z odsetkami umownymi od kwoty 555.590,95 zł oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że udzielił pozwanemu pożyczki w wysokości 620.000 zł. Z uwagi na brak spłaty rat pożyczki powód wypowiedział umowę pożyczki. Na dochodzoną pozwem sumę składają się: pozostała do zapłaty kwota pożyczki w wysokości 517.590,95 zł, skapitalizowane przez powoda odsetki umowne w wysokości 33.707,65 zł oraz dodatkowe koszty i opłaty w kwocie 4.299,10 zł. Pomimo wezwań do zapłaty pozwana spółka nie uregulowała swoich należności.

W dniu 5 kwietnia 2016 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, nakazując pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda kwotę 555.597,70 zł z odsetkami umownymi od kwoty 555.590,95 zł od dnia 27 października 2015 r. do dnia zapłaty według zmiennej stopy procentowej odpowiadającej czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, która na dzień wniesienia pozwu wynosiła 10% w stosunku rocznym, nie przekraczającej w stosunku rocznym dwukrotności wysokości odsetek ustawowych, a także kwotę 11.067 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, albo by wniósł zarzuty od nakazu zapłaty.

Pozwany wniósł zarzuty od wskazanego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i domagając się zwrotu pozwu i umorzenia postępowania, ewentualnie o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa. W uzasadnieniu strona pozwana zarzuciła, że powód nie spełnił wymagań określonych w art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c., dotyczących informacji o próbach pozasądowego rozwiązania sporu, co powinno skutkować zwrotem pozwu i umorzeniem postępowania. Odnosząc się merytorycznie do dochodzonego w sprawie roszczenia pozwany podniósł, że pozew został złożony przez powoda przedwcześnie, ponieważ pozwana spółka złożyła propozycję spłaty swojego zobowiązania do dnia 31 stycznia

2017 r. Pozwana spółka podniosła, że zamiar spłaty zobowiązań potwierdzają wpłaty na rzecz powoda w łącznej kwocie 13.000 zł, natomiast opóźnienia w spłacie zobowiązania wynikały z problemów finansowych pozwanego.

Pismem procesowym z dnia 8 lipca 2016 r. powód odniósł się do zarzutów pozwanego, wnosząc o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty w całości. Podniósł, że w pozwie przedstawił historię wezwań do zapłaty pozwanej spółki. Odnosząc się do wpłat dokonanych przez pozwanego wskazał natomiast, że nie zostały one uiszczone na rachunek spłaty pożyczki, ale rachunek bieżący pozwanego. Powód wskazał nadto, że bezpodstawny jest zarzut przedwczesności roszczenia, ponieważ strona powodowa co prawda przewidywała możliwość wstrzymania czynności egzekucyjnych do dnia 31 stycznia 2017 r., jednak było to uzależnione od regularnych wpłat pozwanego, których ten jednak nie uiszczał.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 września 2009 r. powód (...) (...) z siedzibą w P. zawarł z pozwanym (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. umowę pożyczki nr (...). Na podstawie wskazanej umowy powód udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 620.000 zł na okres do dnia 2 września 2024 r. (§ 1 pkt 1 umowy). Pożyczka miała zostać przekazana pozwanemu w całości zgodnie z jego dyspozycją i ewidencjonowana na rachunku bankowym prowadzonym przez powoda o numerze (...) (§ 2 pkt 2 i 3 umowy).

Zgodnie z § 5 pkt 1 odsetki za okres od dnia wypłaty pożyczki do dnia poprzedzającego dzień całkowitej spłaty pożyczki miały wynieść 851.636.59 zł, to jest 9,15% kwoty pożyczki za jeden rok, jeśli pozwany będzie dokonywał spłaty zgodnie z harmonogramem, a wysokość rocznej stopy oprocentowania nie zmieni się. Pożyczka została oprocentowana według zmiennej rocznej stopy oprocentowania, która na dzień zawarcia umowy wynosiła 13,8% (§ 5 pkt 2 umowy). W § 5 pkt 3 strony przewidziały okoliczności, które miały uzasadniać zmianę rocznej stopy oprocentowania.

W § 6 pkt 1 umowy pozwany zobowiązał się spłacić całkowicie pożyczkę z odsetkami do dnia 2 września 2024 r. w miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych, w wysokościach i terminach wskazanych w harmonogramie spłat, dołączonym jako załącznik do umowy.

W § 8 pkt 1 umowy strony przewidziały, że w razie opóźnienia się pozwanego w spłacie pożyczki powód będzie obciążał rachunek pozwanego wskazany w umowie kosztami upomnień i windykacji, a nadto będzie naliczał odsetki od niespłaconej kwoty według rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, która odpowiadała czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym (§ 8 pkt 2 umowy).

Na podstawie § 10 pkt. 1 powód miał prawo wypowiedzieć umowę pożyczki w całości lub części między innymi w przypadku niedotrzymania przez pozwanego warunków udzielenia pożyczki, braku terminowej spłaty co najmniej dwóch pełnych rat pożyczki lub pogorszenia albo utraty przez pozwanego zdolności kredytowej. Termin wypowiedzenia został ustalony w umowie na okres 30 dni, a samo wypowiedzenie miało wymagać formy pisemnej pod rygorem nieważności. Należność z tytułu zwrotu kwoty pożyczki z odsetkami i innymi należnościami ubocznymi miała być wymagalna następnego dnia po upływie terminu wypowiedzenia (10 pkt 4).

bezsporne, nadto dowód: umowa pożyczki nr (...) (k. 4-7) wraz z harmonogramem spłaty kredytu (k. 8-12).

Powód wypłacił pozwanemu całą kwotę pożyczki zgodnie z umową w dniu 7 września 2009 r. W związku z faktem, że wypłata pożyczki nastąpiła po zawarciu umowy, strony przyjęły nowy harmonogram spłaty pożyczki.

bezsporne, nadto dowód: harmonogram spłaty kredytu (k. 13-14).

Pozwany nie spłacił w terminie raty pożyczki w wysokości 7 635,55 zł z terminem płatności ustalonym na dzień 2 kwietnia 2015 r. W dniu 16 kwietnia 2015 r. pozwany wpłacił jedynie 343,78 zł. Pozwana spółka nie spłaciła również raty płatnej w dniu 2 maja 2015 r. na kwotę 7 635,54 zł oraz raty płatnej na dzień 2 czerwca 2015 r. w wysokości 7 635,55 zł. W dniu 17 czerwca 2015 r. pozwany uiszczył na poczet spłaty pożyczki kwotą 2.500 zł. W dniu 2 lipca 2015 r. upłynął termin płatności kolejnej raty pożyczki w wysokości 7 635,55 zł, której pozwany również nie uiszczył.

bezsporne, nadto dowód: rozliczenie spłaty pożyczki (k. 44).

Pismem z dnia 3 lipca 2015 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 27.907,38 zł z tytułu zaległości w spłacie pożyczki w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy nr (...). Pozwany odebrał wezwanie w dniu 7 lipca 2015 r.

bezsporne, nadto dowód: wezwanie do zapłaty (k. 45) z potwierdzeniem odbioru (k. 46).

Pozwany nie uregulował należności objętej wezwaniem, nie uiścił również rat pożyczki za miesiące sierpień i wrzesień 2015 r. Pismem z dnia 17 września 2015 r., doręczonym pozwanemu w dniu 25 września 2015 r., powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki w całości z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia licząc od dnia doręczenia wypowiedzenia, z uwagi na brak spłaty należności z tytułu pożyczki. Powód oświadczył jednak, że jeżeli pozwany w terminie trzydziestu dni od otrzymania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy wpłaci kwotę 20.527,73 zł, oświadczenie to utraci moc.

bezsporne, nadto dowód: wypowiedzenie (k. 47) z potwierdzeniem odbioru (k. 48).

Pozwany nie uiścił na rzecz powoda żadnej kwoty. Pismem z dnia 11 grudnia 2015 r., doręczonym pozwanemu w dniu 16 grudnia 2015 r., powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 561.978,95 zł wraz z dalszymi odsetkami zmiennymi wynoszącymi 10% w stosunku rocznym od kapitału pożyczki w kwocie 517.590,95 zł od dnia 11 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty, w terminie 7 dni, z tytułu należności powoda wynikających z wypowiedzenia umowy pożyczki.

Pismem z dnia 23 grudnia 2015 r. pozwany poinformował powoda o trudnej sytuacji finansowej i zwrócił się z prośbą o wstrzymanie działań egzekucyjnych, podnosząc, że od przełomu lutego i marca 2016 r. mógłby co miesiąc spłacać pożyczkę w części.

W odpowiedzi pismem z dnia 28 grudnia 2015 r., doręczonym pozwanemu w dniu 4 stycznia 2016 r., powód oświadczył, że wstrzyma do dnia 31 stycznia 2017 r. czynności postępowania egzekucyjnego, pod warunkiem, że pozwany będzie dokonywał miesięcznych spłat w kwocie minimum 10.000 zł do ostatniego dnia każdego miesiąca, począwszy od 31 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2015 r., a do dnia 31 stycznia 2017 r. spłaci całość swojego zobowiązania. Powód wskazał, że wpłaty mają być dokonywane na rachunek nr (...), wskazany w umowie pożyczki jako rachunek pożyczkowy.

bezsporne, nadto dowód: wezwanie do zapłaty (k. 49) z potwierdzeniem odbioru (k. 50), pismo pozwanego (k. 51), pismo powoda (k. 52) z potwierdzeniem odbioru (k. 53).

Na dzień 1 marca 2016 r. zobowiązanie pozwanego z tytułu wypowiedzianej umowy pożyczki obejmowało kwotę 555.597,70 zł, na którą składały się: kwota niezwróconej pożyczki – 517.590,95 zł, odsetki umowne liczone do dnia 26 października 2015 r. oraz opłaty w wysokości 4.159,10 zł i koszty listownego wezwania do zapłaty – 10 zł. Nałożone przez powoda opłaty i wysokość kosztów były zgodne z Taryfą prowizji i opłat za czynności bankowe oraz inne czynności w walucie polskiej dla (...) obowiązującej w powodowym banku.

bezsporne, nadto dowód: wyciąg z ksiąg banku (k. 54), Taryfa prowizji i opłat za czynności bankowe oraz inne czynności w walucie polskiej dla (...) obowiązująca od 5 marca 2015 r. do 30 kwietnia 2015 r. (k. 76-89), Taryfa obowiązująca od dnia 1 maja 2015 r. (k. 90-103).

W dniu 8 lutego 2016 r. pozwany wpłacił na swój rachunek w powodowym banku o numerze (...) kwotę 2.000 zł. Następnie pozwany przelał jeszcze na ten sam rachunek kwotę 1.000 zł w dniu 16 lutego 2016 r. oraz kwotę 10.000 zł w dniu 4 kwietnia 2016 r.

bezsporne, nadto dowód: wyciągi z rachunku bankowego (k. 129, 130).

Powyższy stan faktyczny pozostawał zasadniczo bezsporny między stronami, ponadto znalazł potwierdzenie w dokumentach dołączonych do akt sprawy, a wymienionych wyżej. Żadna ze stron nie kwestionowała ich wartości dowodowej, treści ani formy w jakiej zostały zaprezentowane Sądowi. Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu. Dokumenty prywatne stosownie do treści 245 k.p.c. stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia zawarte w tych dokumentach. Pozwany co prawda na terminie rozprawy w dniu 9 listopada 2016 r. podniósł, że miesięczne wpłaty w wysokości 10.000 zł zgodnie z porozumieniem stron miały być wpłacane na rachunek własny pozwanego, a nie na rachunek pożyczkowy, jednak strona pozwana nie wskazała okoliczności, w których doszło do takiego ustalenia, nie przedstawiła żadnych dowodów na wykazanie tych okoliczności, a nadto z treści pisma powoda z dnia 28 grudnia 2015 r. jasno wynika, że wpłaty powinny być dokonywane na rachunek pożyczkowy. Z tych względów Sąd nie mógł uznać twierdzeń pozwanego za zgodne ze stanem faktycznym.

Sąd zważył, co następuje:

Powód dochodził swoich roszczeń na podstawie umowy pożyczki zawartej z pozwanym w dniu 2 września 2009 r. Zgodnie z art. 720 §1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku i tej samej jakości. Należy zauważyć, że powód jest bankiem spółdzielczym, do którego znajdują zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. – Dz.U. z 2015 r., poz. 128 ze zm.). We wskazanej ustawie brak jest jednak regulacji dotyczących umowy pożyczki, które stanowiłyby przepisy szczególne wobec regulacji Kodeksu cywilnego.

Bezspornym między stronami był fakt zawarcia umowy pożyczki o treści wyżej wskazanej oraz wypowiedzenie tej umowy. Nie budziło wątpliwości Sądu, że faktycznie zaistniały okoliczności uprawniające powoda do złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy – powód przedłożył zestawienie spłat pozwanego poszczególnych rat pożyczki, z którego jasno wynika, że przed złożeniem przez powoda oświadczenia o wypowiedzeniu umowy datowanego na dzień 17 września 2015 r. pozwany nie uiszczył rat pożyczki przypadających na lipiec, sierpień i wrzesień 2015 r. nawet w części. Zgodnie z § 10 pkt 2 umowy pożyczki powód uzyskiwał uprawnienie do wypowiedzenia umowy w przypadku braku terminowej spłaty co najmniej dwóch pełnych rat pożyczki, nie może zatem budzić wątpliwości, że zaistniały przesłanki do wypowiedzenia umowy.

Zgodnie z § 10 pkt 4 umowy pożyczki w przypadku jej wypowiedzenia należność z tytułu zwrotu pozostałej, niespłaconej kwoty pożyczki i inne należności wynikające z umowy miały stać się wymagalne od dnia następnego po upływie okresu wypowiedzenia. Oświadczenie o wypowiedzeniu zostało doręczone pozwanemu w dniu 25 września 2015 r., zatem trzydziestodniowy termin upłynął w dniu 25 października 2015 r., a roszczenie powoda z tytułu wypowiedzianej umowy pożyczki stało się wymagalne od dnia 26 października 2015 r. Wbrew stanowisku pozwanego na wskazany termin wymagalności, a co za tym idzie możliwość dochodzenia roszczenia przed sądem nie miało wpływu uzgodnienie między stronami wstrzymania czynności egzekucyjnych do dnia 31 stycznia 2017 r. Z treści pisma powoda z dnia 28 grudnia 2015 r. jasno wynika, że wstrzymanie dochodzenia należności nastąpiło pod warunkiem, że pozwany będzie co miesiąc wpłacał kwotę co najmniej 10.000 zł z tytułu spłaty swojego zadłużenia, a całość zobowiązania zostanie spłacona do dnia 31 stycznia 2017 r. W przypadku niespełnienia tych warunków powód miał wszcząć czynności egzekucyjne. Niewątpliwie pozwany zaproponowanych przez powoda warunków nie spełnił – jak wskazano wyżej, pozwany nie dokonał żadnej wpłaty na rachunek pożyczkowy wskazany w piśmie z dnia 28 grudnia 2015 r. Nawet gdyby przyjąć, że wpłaty na rachunek własny pozwanego, które pozwany podniósł jako argument w zarzutach od nakazu zapłaty, stanowiły spłatę zobowiązania, to pierwsza wpłata miała miejsce w dniu 8 lutego 2016 r. i obejmowała kwotę 1.000 zł, natomiast zgodnie z warunkami powoda pozwany miał zapłacić kwotę 10.000 zł do dnia 31 stycznia 2016 r. Z tych względów nie można było uznać, że wstrzymanie podejmowania czynności egzekucyjnych przez powoda nadal obowiązuje, a w konsekwencji pozwany nie mógł się skutecznie bronić argumentem przedwcześnieści żądania.

Nie można również było uznać za skuteczny argumentu pozwanego, że do braku spłat rat pożyczki doszło z powodu trudności finansowych pozwanego. Trudności takie nie stanowią z mocy prawa przesłanki zawartych wcześniej umów.

Oczywistym jest, że pozwany prowadząc działalność gospodarczą podejmuje ryzyko gospodarcze i w wyniku różnych zdarzeń w przestrzeni gospodarczej może popaść w trudności finansowe. Nie wpływa to jednak na jego wcześniejsze zobowiązania.

Jedynie na marginesie należy wskazać, że żądanie pozwanego zwrotu pozwu i umorzenia postępowania było bezpodstawne. Oczywistym jest, że gdyby Sąd uznał, że pozew wniesiony przez powoda zawierał braki formalne, to wezwałby go do uzupełnienia tych braków. Wydanie w sprawie nakazu zapłaty świadczy o tym, że Sąd uznał pozew za skutecznie wniesiony. Odnosząc się zaś do samego zarzutu pozwanego, że powód nie zawarł w pozwie informacji, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu, a w przypadku gdy takich prób nie podjęto, wyjaśnienie przyczyn ich niepodjęcia (art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c.), to wskazać należy, że powód podał w pozwie, że wzywał pozwanego do zapłaty i że doszło do tymczasowego wstrzymania czynności egzekucyjnych na wniosek strony pozwanej, pozew od początku zawierał zatem wymagane przepisami informacje.

Sąd uznał roszczenie powoda za należne zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Pozwany nie podniósł zarzutów co do wysokości roszczenia powoda, dochodzone kwoty natomiast znalazły potwierdzenie również w umowie pożyczki i pozostałych dokumentach dołączonych do akt sprawy. Sąd nie dopatrył się błędów w wyliczeniach powoda dotyczących odsetek, zostały one również wyliczone za odpowiedni okres, to jest do dnia, w którym upłynął okres wypowiedzenia umowy. Wreszcie uznać należało, że należna jest również część roszczenia z tytułu poniesionych przez powoda kosztów i nałożonych opłat, z których wszystkie znalazły podstawę w Taryfie prowizji i opłat za czynności bankowe oraz inne czynności w walucie polskiej dla (...).

W związku z powyższym należało uznać, że roszczenie powoda o zapłatę kwoty 555.597,70 zł wraz z odsetkami umownymi od kwoty 517.590,95 zł od dnia 27 października 2014 r. do dnia zapłaty w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym było w całości zasadne na podstawie art. 720 § 1 k.c. Ponieważ rozstrzygnięcie to odpowiadało treści wydanego w dniu 5 kwietnia 2016 r. nakazu zapłaty, Sąd w punkcie 1 wyroku na podstawie art. 496 k.p.c. utrzymał w całości w mocy wskazany nakaz zapłaty.

W punkcie 2 wyroku Sąd orzekł o kosztach postępowania wywołanych zarzutami od nakazu zapłaty na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. W związku z tym, że pozwany przegrał spór w całości winien zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, na które składają się: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3.600 zł oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego Sąd ustalił w oparciu o treść § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity - Dz.U. z 2013 roku, poz. 490).

SSO Katarzyna Krzymkowska